

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“, ШТИП
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ
GOCE DELCEV UNIVERSITY IN STIP, FACULTY OF LAW

ТРИНАЕСЕТТА МЕЃУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
THIRTEENTH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРОМЕНИ **ВО ГЛОБАЛНИОТ СВЕТ**

SOCIAL CHANGES IN THE GLOBAL WORLD

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
-МЛАДИ ИСТРАЖУВАЧИ-
PROCEEDINGS
-YOUNG RESEARCHERS-

ШТИП, 2026

SHTIP, 2026

Thirteenth International Scientific Conference SOCIAL CHANGES IN THE GLOBAL WORLD

©2026 Copyright Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, N. Macedonia:

Address: Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, N. Macedonia,

Ul. Krste Misirkov bb, PO box 201,2000, Stip, N. Macedonia

www.ugd.edu.mk

Издавач: Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Правен факултет

Publisher: Goce Delcev University, Stip, Faculty of Law

Уредници: Билјана Тодорова, Страшко Стојановски, Јорданка Галева, Ѓорѓи Сламков, Наташа Мирославева, Ана Панева, Кристијан Панев, Елена Трајковска

Editors: Biljana Todorova, Strashko Stojanovski, Jordanka Galeva, Gjorgi Slamkov, Natasha Miroslaveva, Ana Paneva, Kristijan Panev, Elena Trajkovska

Технички уредник: Страшко Стојановски

Technical Editor: Strasko Stojanovski

Лектор: Валентина Бочваровска

Печати/Print: 2ри Август, Штип

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

316.42:005.44(062)

304-027.511(062)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција Општествените промени во глобалниот свет
(13 ; Штип ; 2026)

Општествените промени во глобалниот свет [Електронски извор] :
зборник на трудови : млади истражувачи / Тринаесетта меѓународна научна
конференција ; [уредници Билјана Тодорова ... и др.] = Social changes in
the global world : proceedings : young researchers / Thirteenth
international scientific conference ; [editors Biljana Todorova ... и
др.]. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Правен факултет = Shtip : Goce
Delcev University, Faculty of law, 2026

Начин на пристапување (URL):

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/scgw/en/about>. - Текст во PDF формат,
содржи XIV, 440 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на
изворот на ден 24.09.2026. - Трудови на мак. и англ. јазик. - Фусноти
кон текстот. - Други уредници: Страшко Стојановски, Јорданка Галева,
Ѓорѓи Сламков, Наташа Мирославева, Ана Панева, Кристијан Панев, Елена
Трајковска. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-277-167-0

а) Општествени промени -- Глобализација -- Собири

COBISS.MK-ID 69714437

- All manuscripts were subject of double-blind peer review process.
- No responsibility can be accepted by the publisher or compilers for the accuracy of the information presented. The expressed opinions are of the authors and does not necessarily coincide with views of the Program Committee and the Organizational Committee of the conference
- The UDK numbers for each of the manuscripts are contained in the electronic version of the proceedings, available on: <https://js.ugd.edu.mk/index.php/scgw/en/about>

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“, ШТИП

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ

Република С. Македонија

ТРИНАЕСЕТТА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРОМЕНИ
ВО ГЛОБАЛНИОТ СВЕТ

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
-МЛАДИ ИСТРАЖУВАЧИ-

Штип, 2026

**GOCE DELCEV UNIVERSITY IN STIP,
FACULTY OF LAW**

Republic of North Macedonia

GOCE DELCHEV
UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

THIRTEENTH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**SOCIAL CHANGES IN THE
GLOBAL WORLD**

PROCEEDINGS

-YOUNG RESEARCHERS-

Shtip, 2026

- Проф. д-р Билјана Тодорова, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, biljana.todorova@ugd.edu.mk
- Проф. д-р Страшко Стојановски, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, strasko.stojanovski@ugd.edu.mk
- Вон. проф. д-р Јорданка Галева, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, jordanka.galeva@ugd.edu.mk
- Вон. проф. д-р Ѓорѓи Сламков, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, gorgi.slamkov@ugd.edu.mk
- Доц. д-р Наташа Мирославева, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, natasa.doneva@ugd.edu.mk
- Ас. м-р Ана Панева, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, ana.zdraveva@ugd.edu.mk
- Ас. м-р Кристијан Панев, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, kristijan.panev@ugd.edu.mk
- Ас. м-р Елена Трајковска, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, elena.trajkovska@ugd.edu.mk

Програмски комитет / Program Committee

Agim Nuhiu, Faculty of Law, State University of Tetovo, Macedonia,
agim.nuhiu@unite.edu.mk

Alenka Verbole, Schiller International University, Heidelberg, Germany,
alenka.verbole@faculty.schiller.edu

Angel Ristov, Faculty of Law, St Cyril and Methodius University in
Skopje, angelristov@yahoo.com

Aynura Rashidova, Faculty of Humanities and Social Sciences, Azerbaijan
University, Azerbaijan, aynur.rashidova@bk.ru

Biljana Todorova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, biljana.todorova@ugd.edu.mk

Davor Trlin, Faculty of Economic and Social Studies, International
University Burch Sarajevo, Bosnia and Herzegovina,
davor.trlin@ibu.edu.ba

Elena Maksimova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, elena.maksimova@ugd.edu.mk

Gemma Andreone, Institute for International Legal Studies of the Italian
National Research Council (ISGI - CNR), Italy,
gemma.andreone@gmail.com

Giuseppe Cataldi, Department of Human and Social Sciences, University
of Napoli L 'Orientale, gcataldi@unior.it

Ice Ilijevski, Faculty of Law, University St. Kliment Ohridski – Bitola,
ilijevski@fb.uklo.edu.mk

Ivan Ilic, Faculty of Law, University of Nis, Serbia, ivan@prafak.ni.ac.rs

Ivana Bajakić, Department of Economic Sciences, Faculty of Law, Zagreb,
Croatia, ivana.bajakic@pravo.hr

Jadranka Denkova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, jadranka.denkova@ugd.edu.mk

Jordanaka Galeva, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, jordanka.galeva@ugd.edu.mk

Jovanka Jakubek-Lalik, Faculty of Law and Administration, University of Warsaw, Poland, j.jakubek@uw.edu.mk

Marcin Burzec, Faculty of Law, Canon Law and Administration, The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland, marcin.burzec@kul.pl

Milica Sutova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia, milica.sutova@ugd.edu.mk

Natalia Vladimirovna Butusova, Faculty of Law, Voronezh State University, Russia, butusova@law.vsu.ru

Nerma Colakovik Prguda, Univerzitet Dzemat Bijedic, Mostar, Bosna and Herzegovina, nerma@unmo.ba

Nikolai Baranov, Baltic State Technical University Voenmeh, At. Petersburg State University, St. Petersburg, Russia, nicbar@mail.ru

Nora Jakab, Faculty of Law, University of Miskolc, Hungary; and Associate Professor at Caucasus International University of Tbilisi, Georgia, nora.jakub@uni-miskolc.hu

Pavol Struhar, Department of Political Science, Alexander Dubcek University of Trencin, Slovakia, pavol.struhar@tnuni.sk

Slavejko Sasajkovski, Institute for Sociological, Political and Legal Research, University “St. Cyril and Methodius”, Skopje, Macedonia, bilbilef@ispki.ukim.edu.mk

Solymosi-Szekers Bernadett, Faculty of Law, University of Miskolc, Hungary, bernadett.solymosi-szekeres@uni-miskolc.hu

Suzana Dzamtoska Zdravkovska, American University of Ras Al Khaimah, Ras Al Khaimah, UAE, suzana.zdravkovska@aurak.ac.ae

Tamara Djurdjic Milosevic, Faculty of Law, University of Kragujevac, tdjurdjic@jura.kg.ac.rs

Tatyana Dronzina, Political Science Department, St. Kliment Ohridski
University of Sofia, drozina@gmail.com

Teresa Russo, University of Salerno, Italy, trusso@unisa.it

Tunjica Petrašević, Faculty of Law, University
of Osijek, Croatia, tpetrase@pravos.hr

Veronika Stoilova, Faculty of Law, University “Neofit Rilski”,
Blagoevgrad, Bulgaria, vstoilova@swu.bg

Vladimir Savkovic, Faculty of Law, University of Montenegro,
Montenegro, vladimirs@ucg.ac.me

Uroš Novaković, Faculty of Law, University of
Belgrade, Serbia, uros.novakovic@ius.bg.ac.rs

TABLE OF CONTENTS

Aistė Mačiulaitė

PSYCHOLOGICAL VIOLENCE AT WORK: CHALLENGES OF IDENTIFICATION AND PREVENTION..... 15

Аљоша Кацаров

ЗАДОЛЖИТЕЛНО ДОКАЗНО РОЧИШТЕ КАКО ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРОЦЕСНА ЗАШТИТА НА ПОСЕБНО РАНЛИВИТЕ ЖРТВИ..... 33

Ема Нешковска

УЛОГАТА НА ИЗБОРНИТЕ ПРОГРАМИ И ИЗБОРНИТЕ КАМПАЊИ ВО ЕРОЗИЈАТА НА ДЕМОКРАТИЈАТА ВО СОВРЕМЕНА ЕВРОПА.... 51

Emir Kurtishi

PRESIDENTIAL PARDON OF THE PRESIDENT GJORGE IVANOV FROM THE PERSPECTIVE OF THE CONSTITUTIONAL LAW OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 77

Mirosław Skorek, Justyna Suchacka

INCLUSIVE COMMUNICATION IN HEALTHCARE: PERSPECTIVES OF PEOPLE WHO STUTTER AND PROFESSIONALS..... 91

Кристијан Панев

КОРПОРАТИВНО ДОЛЖНО ВНИМАНИЕ ЗА ОДРЖЛИВО ДЕЛОВНО РАБОТЕЊЕ: АНАЛИЗА НА НОРМАТИВНАТА РАМКА НА ДИРЕКТИВАТА 2024/1760 107

Mirosław Skorek

THE „FLY AND ANALYSE“ PARADOX: PROFESSIONAL SOCIALIZATION AND DIGITAL EDUCATION GAPS AMONG FUTURE FIRE OFFICERS 135

Oksana Panichkovska ADEQUACY DECISIONS UNDER THE GDPR AND ACCESS TO EU DATA: LIMITS FOR THIRD COUNTRIES IN THE AGE OF AI	151
Paweł Natorski ABUSE OF SELF-DEFENCE UNDER ARTICLE 51 OF THE UN CHARTER: LEGAL BOUNDARIES AND GLOBAL CONSEQUENCES	173
Pooja Damodaran DATA LOCALISATION AND INTERNATIONAL ECONOMIC LAW: RECONCILING DIGITAL SOVEREIGNTY WITH TRADE AND INVESTMENT DISCIPLINES	193
Розе Сурловска-Ристевска ВИКТИМОЛОГИЈА НА РОМИТЕ: КРИВИЧНОПРАВНИ ДИМЕНЗИИ НА АНТИЦИГАНИЗМОТ И ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА ВИКТИМИЗАЦИЈА	213
Семи Снопче ПРОЦЕСНИ АСПЕКТИ НА СУЗБИВАЊЕТО НА ТРГОВИЈАТА СО ДРОГА: ПРЕДИСТРАЖНА И ИСТРАЖНА ПОСТАПКА ДО КРИВИЧНА ПРИЈАВА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА.....	235
Андон Дамовски НОВИТЕ УЛОГИ НА ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР ВО ПРОМЕНЛИВО ОПШТЕСТВО	261
Вероника Газепова НОВАТА ЕВРОПСКА ДИРЕКТИВА ЗА ЕКОЛОШКИ КРИМИНАЛ: ИМПЛИКАЦИИ ЗА РАЗВОЈОТ НА КРИВИЧНОПРАВНАТА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА.....	277
Горан Димковски УЛОГАТА НА РЕЛИГИЈАТА ВО РУСКО-ГРУЗИСКИОТ КОНФЛИКТ: АНАЛИЗА НА АБХАЗИЈА И ЈУЖНА ОСЕТИЈА НИЗ ПРИЗМАТА НА БЕЗБЕДНОСНАТА ДИЛЕМА И СТРУКТУРНИОТ РЕАЛИЗАМ.....	299

Ѓорѓи Манчев

УЛОГАТА НА ДИСФУНКЦИОНАЛНОТО СЕМЕЈСТВО КАКО
ЕГЗОГЕН КРИМИНОГЕН ФАКТОР ВО ПРОЦЕСОТ НА
КРИМИНОГЕНЕЗАТА: КРИМИНОЛОШКА АНАЛИЗА СО ОСВРТ НА
КОНКРЕТЕН СЛУЧАЈ..... 317

Марија Мирческа

ЕВОЛУЦИЈАТА НА САМООПРЕДЕЛУВАЊЕТО, ОД ОСЛОБОДУВАЊЕ
ОД НАДВОРЕШНА ДОМИНАЦИЈА ДО ВНАТРЕШНА ПОЛИТИЧКА
ИНКЛУЗИЈА 333

Христина Георгиевска

АЛГОРИТАМСКО ДОГОВАРАЊЕ: КОРПОРАТИВНА ОДГОВОРНОСТ
И ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 101 ОД ДФЕУ..... 355

Петар Караѓулески

ПРАВЕН РЕЖИМ ЗА НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА НА ТРЕТО ЛИЦЕ
УЧЕСНИК (СОПАТНИК ИЛИ ПЕШАК) ВО СООБРАЌАЈНА НЕСРЕЌА
ВО ПРАВОТО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА И
РЕПУБЛИКА СРБИЈА 375

Михаела Мострова

ПРЕДИЗВИЦИ ПРИ ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА ИНТРА-ЕУ
АРБИТРАЖНИ ОДЛУКИ..... 399

Natasha Amidju

ADDRESSING DISCRIMINATION BASED ON POLITICAL OPINION
AND POLITICAL AFFILIATION: THE PRACTICE OF THE EQUALITY
BODY IN NORTH MACEDONIA 417